Rok 11. Warszawa, dnia 15 sierpnia 1935 r. Nr. 15

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Moniuszki 1a.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Moniuszki Nr. 1a — Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ
Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admini.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Komunalne Kasy oszczędności, a młodzież szkolna

Zbliża się początek roku szkolnego. W tym okresie wzmaga się natężenie propagandy oszczędności wśród młodzieży szkolnej, K. K. O. układają plany akcji propagandowej, szkolne kasy oszczędności rozpoczynają działalność, zahamowaną w okresie wakacyjnym. Pokładając w młodzieży szkolnej największą nadzieję na rezultaty propagandy, Kasy łączą propagandę szkolną z „Dniem Oszczędności", w dniu tym skierowują najwięcej wysiłków na pozyskanie młodocianego wkładcy. Wyrazem tego jest uchwała Międzynarodowego Kongresu Oszczędnościowego w 1935 r., która wyraża życzenie, „aby Światowy Dzień Oszczędności był obchodzony jednocześnie we wszystkich krajach; *winien on być poświęcony specjalnie młodzieży*, której winno się wyjaśnić wszechświatowe znaczenie tego dnia i myśli przewodniej, która nim kieruje".

W związku z rozpoczęciem roku szkolnego warto się zastanowić nad niektóremi zagadnieniami, które stosunek K. K. O. do młodzieży szkolnej wysuwa. Zagadnienia konieczności propagandy szkolnej, jakkolwiek niedocenianego jeszcze w wielu wypadkach, rozpatrywać tu nie będziemy. Konieczność ta wynika implicite z redakcji art. 1 rozporządzenia o K. K. O., który mówi, że K. K. O. mają za jeden z celów, „rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędnościowego". Przepis ten jest nowy i tylko ustawodawstwu polskiemu właściwy. Na jego tle realizacja postulatów Międzynarodowego Kongresu Oszczędnościowego w 1935 r., aby nauczanie oszczędności było przedmiotem obowiązkowym w szkołach, aby opracowano specjalne programy przez mieszane komitety nauczycieli i przedstawicieli kas oszczędności, które to programy stałyby się podstawą odpowiednich zarządzeń ustawodawczych, powinna i może rozwijać się w całej pełni. Realizacja bowiem tego ustępu art. 1 rozporządzenia może nastąpić przedewszystkiem w drodze szczegółowych przepisów wykonawczych.

Okólnik Min. Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego Nr. 7 z dn. 14.I.1935 (II P — 5937/34) w sprawie propagandy oszczędności w szkołach nie będzie, zdaniem mojem, zaporą do realizacji przez K. K. O. choćby minimalnego programu oszczędnościowego wśród młodzieży szkolnej.

Pozostają inne zagadnienia, które leżą w sferze najbliższych zainteresowań K. K. O. Są niemi: kwestja dostarczania materjału propagandowego i jego jakości, kwestja bezpośredniej styczności kasy z młodzieżą oraz kwestja jednolitości i stałości działania.

Materjału propagandowego dla nauki oszczędności dostarczają Kasy. Niektóre ze środków propagandowych dostarczane są i rozpowszechniane masowo, inne w niewielkich ilościach. Brak danych cyfrowych odnośnie ilości materjałów przeznaczonych dla młodzieży nie pozwala na dokładne zobrazowanie akcji. W przybliżeniu możnaby wyciągnąć wnioski z ilości materjału propagandowego, użytego przez kasy w „Dniu Oszczędności". Większość tego materjału przeznaczona jest dla młodzieży.

Oto niektóre cyfry. W latach 1932 — 1934 zużyto na propagandę oszczędności sztuk [1]):

	1932	1933	1934
Broszur, ulotek, odezw i t. p.	1.007.863	1.229.582	968.950
Kalend., ołówków, notatn. i t. p.	273.868	220.770	239.440
Filmów propagandowych	19	9	12
Przezroczy, reklam filmowych	238	32	137
Afiszy, plakatów, nalepek i t. p.	20.669	25.111	27.320
Nagród w postaci książeczek oszczędnościowych i sum pieniężnych	7.310	6.265	4.658
Skarbonek	11.477	6.024	8.350
Marek oszczędnościowych	268.888	141.550	192.500

1) Porównaj „Oszczędność" Nr. 10 z 1935 r. — Dzień Oszczędności w K. K. O. w 1934 r. — B. Obszyński.

Dotychczas nie posiadały K. K. O. podręcznika dla nauczania oszczędności. To zadanie ma spełniać wydana w roku bieżącym książka prof. Uhmy — „Dajmy Polsce rodzimy kapitał". Jak z powyższego wynika, K. K. O. starały się dotrzeć propagandą przedewszystkiem przez drukowane słowo, nagrody pieniężne i skarbonki. Inne środki stosowane są na bardzo małą skalę i tylko przez niektóre Kasy.

Oczywiście materjały te dostarczone były w stosunkowo krótkim okresie czasu i masowo. Ma to tę wadę, że nie utrzymuje napięcia uwagi młodzieży przez dłuższy okres czasu, że nie narzuca się wyobraźni stale i wszędzie. Jakość używanego materjału do propagandy szkolnej jest rzeczą niezmiernie doniosłą. Propaganda ma stwarzać takie warunki otoczenia, któreby narzucały wyobraźni młodzieży myśl o oszczędności, jednakże w ten sposób by otoczenie to było harmonijne, estetyczne a przekonujące. Zdarzają się bowiem czasem tego rodzaju napisy, które dzięki swej formie nie nadają się do propagandy. Jakość środków propagandy, szczególnie wśród młodzieży szkolnej ma duże znaczenie. Nie można uczyć nawet najpiękniejszej idei — brzydkiemi środkami. Postulat, jaki wysunąć należy odnośnie środków propagandy brzmi: *należy stosować najbardziej różnolity materjał o wysokiej wartości estetycznej.*

Zagadnienie bezpośredniej styczności młodzieży szkolnej z K. K.O. realizuje się przez szkolne Kasy oszczędności, skarbonki, wkłady oszczędnościowe młodocianych i kontakt z organizacjami szkolnemi. Zagadnienie to było już niejednokrotnie poruszane przez prasę oszczędnościową. O wadze jego stanowi zainteresowanie, jakie K. K. O. wykazują w tym kierunku. Kongres w 1935 r. w Paryżu podkreśla, że „systemy kas szkolnych winny wciągać uczniów do brania bezpośredniego udziału w pracy i zwiększać sposobność do częstego stykania się ich z Kasami oszczędności". Jako jeden ze sposobów wskazać należy współpracę K. K. O. z organizacjami młodzieży szkolnej. Należą do nich harcerstwo, gminy szkolne samopomocowe i t. p. Tam, gdzie tego rodzaju organizacje na terenie szkoły istnieją, należy z niemi przedewszystkiem nawiązać kontakt. Skupiają one najczynniejszą młodzież, najbardziej do działania społecznego ochotną. Są one sposobieniem się do pracy społecznej w przyszłości. Jeśli w ich pracach znajdzie miejsce krzewienie idei oszczędności, rezultaty mogą być jaknajlepsze. Tam bowiem rezultat jest największy, gdzie inicjatywa Kasy łączy się z inicjatywą inną w zgodnem działaniu. Zresztą niektóre z organizacyj krzewią ideę oszczędności z własnej inicjatywy, (np. harcerstwo, które posiada takie przykazanie: „Harcerz jest oszczędny i ofiarny". Wykorzystała to zresztą P. K. O. na Zlocie Harcerstwa w Spale, otwierając tam swoją ekspozyturę).

K. K. O., jako instytucje oszczędnościowe lokalne, w propagandowej swojej działalności mają przedewszystkiem tło lokalne na względzie. Różnolitość społeczna tego tła wymaga różnolitości działania. W propagandzie szkolnej ta różnolitość jeszcze silniej podkreśla się. Są różne typy szkół, jest różny wiek uczniów. Akcja musi być z konieczności zróżniczkowana. Jednakowoż nie ubliża to postulatowi jej jednolitości zasadniczej. Środki muszą być różne, cel jednak jest jeden. Ocena środków i sposobów działania winna być przez Kasy dokonywana jednolicie, najlepiej przez miejscowe komitety, złożone z wychowawców i przedstawicieli Kasy. Tworzenie tego rodzaju komitetów pozwoli na należyte połączenie teorji oszczędnościowej z praktyką, przez co akcja wychowawcza może zyskać na wynikach. Zazwyczaj u nas propaganda szkolna łączy się z Dniem Oszczędności. Kasy w dniu tym wykazują wiele ruchliwości, przez resztę zaś roku szkolnego ruchliwość ta słabnie. Oczywiście w tym wypadku rezultaty nie odpowiadają nawet ilości środków użytych. Jest to zjawisko dość częste i niekorzystne. Każda akcja wychowawcza, a taką jest trudna wśród młodzieży akcja wychowania w duchu oszczędnościowym, tylko wtedy dać może należyte rezultaty, gdy jest prowadzona stale. Na to pragnę w tem miejscu zwrócić uwagę, że nawet mniejsza ilość środków propagandowych, jaką Kasa użyje, da lepszy rezultat, gdy będą one przez cały przeciąg roku szkolnego stosowane. Należy stale narzucać się młodzieży ze swoją ideą, a wtedy ona łatwiej do niej dotrze.

Te kilka uwag na tle stosunku Kasy do młodzieży szkolnej rzucam w przededniu otwarcia roku szkolnego. Będzie on jednym z etapów działalności Kasy wśród młodego pokolenia. Im będzie lepiej spożytkowany dla wychowania młodego pokolenia w duchu oszczędności, tem lepiej Kasa spełni zadanie społeczne, narzucone jej przez opinję zbiorową i prawo, którem to zadaniem jest — „rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędnościowego".

St. Sakłak.

Opłaty stemplowe od deklaracyj do weksla in blanco

Sądząc po ilości korespondencji, jaką biuro Związku K. K. O. otrzymuje, kwestja opłat stemplowych, związanych z różnego rodzaju deklaracjami do weksli in blanco, bądź wypełnionych nie we wszystkich szczegółach, nasuwa Kasom wiele w praktyce codziennej trudności. Nie od rzeczy przeto będzie, zreasumować na tem miejscu przepisy ustawy o opłatach stemplowych (jednolity tekst — Dz. Ust. R. P. Nr. 41, ex 1932 r. poz. 413) oraz dotyczące tej kwestji urzędowe wykładnie Ministerstwa Skarbu.

Najczęściej spotykana osnowa deklaracji do weksla in blanco brzmi: „Na zabezpieczenie udzielonego mi kredytu.... (w rachunku otwartym, w formie dyskonta weksli lub t. p.) składam weksel in blanco, na blankiecie wekslowym opłaconym stemplem w wysokości zł. 30, opatrzony żyrami.... i upoważniam Komunalną Kasę Oszczędności... do wy-

pełnienia tego wekslu sumą dłużną według ksiąg Kasy i we wszystkich innych szczegółach..." [1]).

Tego rodzaju deklaracja, podlega opłacie stemplowej według art. 82 ust. 2 u. o. s. t. zn. w wysokości zł. 5 (plus oczywiście 10%-owy dodatek) pod warunkiem jednak, że od pisma stwierdzającego umowę w przedmiocie otwarcia kredytu, uiszczono opłatę stemplową w wysokości 0,1%, przewidzianą w art. 134 u. o. s. (wykładnia Nr. 98 z r. 1927 — Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 29, względnie wykładnia Nr. 185 — Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 30 z r. 1928).

Jeżeli na takiej deklaracji znajdują się jeszcze oświadczenia osób, które przyjmują odpowiedzialność, względnie udzielają poręczenia za zobowiązanie dłużnika, to od każdego takiego oświadczenia należeć się będzie nadto opłata stemplowa w wysokości po zł. 5 a to zgodnie z art. 117 u. o. s.

Zapytują często Kasy, jakim stemplem winien być opłacony weksel in blanco. Wyjaśniamy przeto, że zasadniczo weksel in blanco winien być opłacony stemplem 30-to złotowym, a to z tego względu, że w razie potrzeby urząd skarbowy w każdej chwili za pobraniem zwykłej opłaty będzie mógł nam dostemplować taki weksel (oczywista przed wypisaniem na nim sumy) na taką kwotę, na jaką będzie potrzeba, bez żadnych przykrych następstw dla posiadacza weksla. Jeżeli jednak udzielamy kredytu w kwocie niższej od 10.000 i zgóry przewidujemy, że kredyt ten łącznie z procentami, kosztami i wszelkiemi innemi należnościami ubocznemi w żadnym wypadku nie przekroczy powiedzmy zł. 5.000 — to w takim razie wystarczy blankiet wekslowy opłacony stemplem w wysokości zł. 15. Jeżelibyśmy jednak mieli blankiet wekslowy opłacony stemplem na zł. 15 a suma kredytu wynosiłaby np. zł. 6.000 i na taką sumę chcielibyśmy blankiet ten wypełnić, to urząd skarbowy nietylko że pobrałby normalną opłatę za dostemplowanie blankietu, lecz nadto wymierzyłby 25-ciokrotną podwyżkę od różnicy w wartości blankietu wekslowego.

Odmiennie się będzie sprawa przedstawiała, gdy mamy do czynienia z wekslem nie wypełnionym we wszystkich szczegółach (in blanco), a złożonym na zabezpieczenie pożyczki, udzielonej w ściśle określonej wysokości i płatnej w zgóry ustalonym terminie czy terminach. Zdarza się to najczęściej przy kredytach terminowych płatnych w kilku ratach, kiedy Kasy nie chcą być związane zbyt długim terminem wekslu, a z drugiej strony nie chcą narażać kredytobiorców na częste zmiany blankietów wekslowych [2]). Ponieważ weksel jest niewypełniony, przeto ustalenie warunków pożyczki, a w szczególności określenie sumy kredytu i terminu (terminów) jego płatności następuje zwykle w deklaracji złożonej do weksla. Spełnia ona zatem w podobnych wypadkach rolę raczej skryptu dłużnego, weksel zaś — dodatkowego zabezpieczenia. Jaką wtedy mamy zastosować opłatę stemplową od takiej deklaracji, na to odpowiedź dają dwie urzędowe wykładnie Ministerstwa Skarbu Nr. 133 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 5/1928) oraz Nr. 242 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 32/1929 r.) które w dosłownem brzmieniu przytaczamy:

„Jeżeli przy udzielaniu pożyczki nie zostaje sporządzony oblig (skrypt dłużny) a natomiast dłużnik wręcza wierzycielowi: a) weksel blanco oraz b) deklarację, w której oświadcza, że *na zabezpieczenie udzielonego kredytu w kwocie zł..... płatnego w dniu....* składa weksel blanco i upoważnia wierzyciela do wypełnienia tego wekslu w razie nieuiszczenia długu w umówionym terminie — to deklaracja ta podlega opłacie stemplowej w wysokości... 0,3% w myśl art. 114, względnie w myśl art. 116 u. o. s. lub art. 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności". (obecnie art. 38 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. o k. k. o. — Dz. Ust. R. P. Nr. 95, poz. 860).

„Jeżeli prócz powyższej deklaracji wierzyciel otrzymuje deklarację, wystawioną przez osobę która umieściła indos (względnie porękę) na wekslu blanco, a zawierającą upoważnienie do wypełniania tego weksla — to ta druga deklaracja podlega opłacie stemplowej w myśl art. 117 u. o. s.".

Krótko mówiąc, oświadczenie głównego dłużnika na opisanej wyżej deklaracji podlegać będzie opłacie stemplowej w wysokości 0,3%, oświadczenia zaś poręczycieli zasadniczo po 5 zł. od każdego, z tem jednak, że łączna opłata od wszystkich poręczeń nie powinna przekraczać połowy opłaty należnej od oświadczenia głównego dłużnika (art. 117 u. o. s.). Jeżeli np. suma długu wynosi zł. 2.000, to od oświadczenia głównego dłużnika należy się opłata w wysokości zł. 6 od oświadczeń zaś wszystkich poręczycieli — zł. 3.

W praktyce spotykamy się jeszcze z jednym rodzajem deklaracji, a mianowicie przy wekslu całkowicie wypełnionym, a więc i z wypisaną na nim sumą, jednakże bez daty płatności. W deklaracji do takiego wekslu dłużnik będzie upoważniał wierzyciela tylko do wypisania na wekslu daty płatności, ponieważ inne szczegóły będą już na wekslu wypełnione. Sprawę opłat stemplowych od takiej deklaracji ujmuje wykładnia Nr. 139 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 9/1928 r.). Według tej wykładni „gdy ktoś wręcza drugiej osobie: a) weksel *wymieniający sumę wekslową, ale nie zawierający daty płatności*, oraz b) deklarację, upoważniającą do uzupełnienia wekslu datą płatności — to deklaracja podlega opłacie — według zasad podanych w art. 139 u. o. s. tylko wówczas, jeżeli została sporządzona albo uwierzytelniona sądownie lub notarjalnie". Ponieważ deklaracje tego rodzaju w praktyce są sporządzane prawie zawsze w formie prywatnej, ani też nie są uwierzytelniane przez sąd lub notarjusza, przeto w zasadzie od opłaty stemplowej są wolne.

Powiedzieliśmy wyżej, że w myśl art. 117 u. o. s. opłata od poręczeń nie może przekraczać połowy opła-

---

1) Celem uniknięcia możliwych nieporozumień, zaznaczam, że jest to tylko fragment deklaracji, podany do tego w skrócie. Jeśli chodzi o wzór pełnej deklaracji, która naszem zdaniem nadaje się w zupełności (oczywiście mutatis mutandis) dla K. K. O., to za taki uważałbym wzór deklaracji do weksla kaucyjnego, zamieszczony w Instrukcji Banku Akceptacyjnego.

2) Przeciwko używaniu weksli in blanco w tych wypadkach wypowiedział się Zarząd Związku K. K. O. jeszcze w październiku 1931 r. (vide „Oszczędność" Nr. 23 z r. 1931).

ty należnej od zobowiązania głównego. Jeżeli zatem oświadczenie głównego dłużnika zamieszczone w deklaracji ostatnio wspomnianej, wolne jest od opłaty stemplowej, to tem samem winny być wolne od opłaty oświadczenia poręczycieli na tejże deklaracji zamieszczone. Sprawa ta była przedmiotem kontrowersji z Naczelnikiem Wydziału Opłat Stemplowych Ministerstwa Skarbu p. A. Rosenkranzem, podczas jego wykładu na ostatnim kursie instrukcyjnym dla pracowników k. k. o. Autor znanego komentarza do ustawy o opłatach stemplowych nie podzielił naszej tezy twierdząc, że poręka jest wolną od opłaty stemplowej, o ile jest zamieszczona na samym wekslu, a nie w oddzielnem od weksla piśmie; że głównem zobowiązaniem jest zobowiązanie wekslowe, podlegające opłacie stemplowej, a zatem oświadczenie poręczycieli zawarte w oddzielnem piśmie podlega opłacie w wysokości połowy stempla blankietu wekslowego. Z poglądem tym trudno byłoby się nam pogodzić. Zobowiązanie poręczycieli bowiem wypływa z samego faktu złożenia w tym charakterze podpisu na wekslu; oświadczenie poręczycieli zawarte w deklaracji jest tylko przecież powtórzeniem oświadczenia zawartego na wekslu, a żadnego nowego stosunku prawnego (zobowiązania) bynajmniej nie stwarza, a zatem, zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 3 u. o. s. powinno być wolne od opłaty stemplowej.

Kwestja ta nadaje się do uregulowania w drodze urzędowej wykładni Ministerstwa Skarbu. Przypuszczamy, że słuszność leży po naszej stronie i zgodnie z naszą tezą powinno wypaść rozwiązanie. Wobec jednak rozbieżności w poglądach, radzilibyśmy Kasomo daleko idącą oględność przy redagowaniu formy oświadczeń poręczycieli przy tego rodzaju deklaracji. Uważamy, że w takiej deklaracji, będą zgoła zbędne sakramentalne słowa „przyjmujemy na równi z wystawcą solidarną odpowiedzialność“ boć solidarna odpowiedzialność przecież wypływa już z samego faktu podpisania wekslu przez poręczycieli. Wystarczy mojem zdaniem, jeśli na takiej deklaracji poręczyciele oświadczą mniej więcej w sposób następujący: „Podpisani na wekslu w charakterze poręczycieli, powyższe (oświadczenie dłużnika głównego) przyjmujemy do wiadomości“. W takiem oświadczeniu nie ma mowy o udzieleniu poręki; powołanie się zaś na porękę udzieloną na wekslu nie powinno, mojem zdaniem, podlegać opłacie stemplowej.

W.

Komunalne Kasy oszczędności woj. południowych w 1934 r.

Rozwój organizacyjny Komunalnych Kas Oszczędności województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego wykazuje w porównaniu z 1933 r. dalsze zmniejszenie się liczby Kas. W dniu 31 grudnia 1933 r. pracowało na terenie województw południowych 99 K. K. O.[1]). W ciągu roku 1934 połączone zostały K. K. O. pow. i miasta Dąbrowy w K. K. O. Związku Międzykomunalnego, K. K. O. pow. Kraków — Podgórze, przejęta została przez K. K. O. m. Krakowa. Liczba Kas wynosiła zatem w dniu 31 grudnia 1934 r. 97. K. K. O. woj. południowych zrzeszone były w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie. Terytorjalne rozmieszczenie Kas przedstawiało się w następujący sposób:

Województwo	Miejskie	Powiatowe	Związków międzykomunalnych	Niekomunalne	Ogółem
Krakowskie	10	11	3	—	24
Lwowskie.	13	24	—	2	39
Stanisławowskie . . .	4	12	—	—	16
Tarnopolskie	2	16	—	—	18
Razem . .	29	63	3	2	97

1) W tem 2 niekomunalne.

Z pośród Kas województw południowych na pierwsze miejsce wysuwają się co do siły finansowej i zasobowości K. K. O. woj. Krakowskiego, zamykają one rok 1934 sumą bilansową zł. 163.119.626, oraz K. K. O. woj. lwowskiego — zł. 153.831.498, nieproporcjonalnie słabsze są K. K. O. woj. stanisławowskiego, o sumie bilansowej — zł. 23.506.160 i tarnopolskiego — zł. 13.322.393.

Ruch wkładów w K. K. O. woj. południowych wykazuje znaczny, bo przekraczający 36 milj. zł. wzrost wkładów w walucie złotowej, natomiast poważny ubytek wkładów dolarowych, bo blisko o 4 milj. dolarów. Stanowisko wkładów dolarowych było w poprzednich latach b. silne. Znaczna część wkładów K. K. O. woj. południowych złożona była na książeczki w dolarach na sumę około 18 milj. dolarów. Stwarzało to niebezpieczeństwo dla Kas i było jedną z jej większych bolączek. Załamanie się dolara odbiło się na ruchu wkładów bardzo silnem echem, powodując znaczne ich wycofywanie, względnie konwersję na wkłady w złotych. W 1933 r. wkłady dolarowe spadły o blisko 5,5 milj. dolarów, zaś w roku 1934 o 4 milj. dolarów. Wskazuje to na dość szybkie likwidowanie tej formy wkładów. Nie bez skutku na przyspieszenie tej likwidacji było rozporządzenie Prezydenta R. P. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, zabraniające przyjmowania przez Kasy nowych wkładów w walutach obcych. Obecnie w K. K. O. woj. południowych pozostało do zlikwidowania jeszcze około 6 milj. dolarów wkładów.

Stan wkładów w K. K. O. woj. południowych w roku 1934 w porównaniu z rokiem 1933 ilustruje poniższe zestawienie:

Województwo	Wkłady w dn. 31. XII. 1933				Wkłady w dn. 31. XII. 1934			
	książeczek	suma zł.	książeczek	suma $	książeczek	suma zł.	książeczek	suma $
Krakowskie	155.706	94.045.035	14.323	4.044.364	164.545	110.472.606	9.865	2.393.244
Lwowskie	269.799	79.934.054	24.529	5.120.248	278.920	98.406.914	17.724	3.095.954
Stanisławowskie . .	44.847	11.022.304	3.707	561.075	47.963	12.154.482	2.621	347.878
Tarnopolskie . . .	24.013	5.568.537	2.722	290.774	25.396	5.836.191	1.992	180.659
Razem . .	494.365	190.569.930	45.281	10.016.461	516.824	226.870.193	32.202	6.017.735

Jak z powyższych danych cyfrowych wynika, wzrost wkładów złotowych postępuje jednocześnie ze wzrostem liczby wkładców — liczba książeczek złotowych wzrasta o 22.459 sztuk. Odwrotne zjawisko zachodzi przy wkładach dolarowych, — ubytkowi sumy towarzyszy zmniejszenie się liczby kont o 13.079. Oczywiście, na tle rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, zjawisko to postępować będzie dalej, aż do czasu zupełnego zlikwidowania wkładów dolarowych w K. K. O.

Oprocentowanie wkładów wynosiło w K. K. O. z kapitałem wkładów ponad 500.000 zł.: od wkładów złotowych od 4¾ — 5½%, w złotych w złocie — od 3½ — 4½%, od wkładów dolarowych — 3 — 3½%, od rachunków czekowych — 3 — 5%, natomiast w Kasach o sumie wkładów poniżej 500.000 zł. — od wkładów w złotych — 5 — 6½%, w złotych w złocie — 4 — 5%, od wkładów dolarowych — 3½ — 4%, od rachunków czekowych — 4 — 5½%.

Salda kredytowe rachunków bieżących wykazują spadek o zł. 3.319.600 i wynoszą zł. 10.124.921. Spadek ten tłumaczy „Spraw. z czynności Wydziału i Biura Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie za rok 1934“ (str. 25) zniesieniem osobnego bilansowania funduszu zasobowego, którego poważne kapitały ulokowane były właśnie na rachunkach bieżących kredytowych.

W roku 1934 zmniejszyło się w dalszym ciągu zadłużenie Kas woj. południowych w innych instytucjach finansowych. Kredyty w bankach wykazują zmniejszenie o zł. 492.200, redyskonto — spadek o zł. 2.796.700, natomiast dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego, zapoczątkowane w 1934 r. osiąga nieznaczną stosunkowo cyfrę — zł. 214.400. Ogólny spadek zadłużenia K. K. O. w bankach wynosi zł. 3.074.500. Wysokość sum tego rodzaju kredytów wynosi na 31.XII.34:

Kredytów bankowych	zł.	2.623.252
Redyskonta weksli	„	15.037.323
Dyskonta akceptów B-ku Akceptac.	„	214.427
Razem	zł.	17.875.002

Suma ta, przy ogólnej sumie bilansowej zł. 353.779.678 stanowi nieznaczny, bo ledwie sięgający 5%, odsetek.

Kapitały własne K. K. O. woj. południowych wzrosły w ciągu 1934 r. Wzrost ten wynosi zł. 4.721.600, przyczem wzrosły:

Kapitały zakładowe	o zł.	37.400
Fundusze zasobowe	„ „	955.800
Fundusze na ewentualne straty	„ „	2.454.600
Fundusze wyrównawcze	„ „	1.006.800
Razem	o zł.	4,454.600
Fundusze emerytalne	„ „	267.000
Ogólny wzrost	o zł.	4.721.600

„Sprawozdanie z czynności Wydziału i Biura Związku Polskich Kas Oszczędności“, omawiając to zjawisko podkreśla: „powyższe cyfry wskazują na to, że nie sięgamy do funduszu zasobowego dla pokrywania tych strat, jakie bezsprzecznie mamy i będziemy mieli, i że odpisujemy nieściągalne pretensje z naszych bieżących dochodów, z których potrafiliśmy nawet powiększyć nasze fundusze na ewentualne straty“.

Akcja kredytowa K. K. O. woj. południowych kształtowała się w roku 1934 mniej więcej na poziomie roku 1933, wykazując nieznaczne odchylenia. Poszczególne pozycje bilansowe przedstawiają się, według stanu na 31.XII.34, w następujący sposób:

Rodzaje kredytów	Województwa				Razem
	Krakowskie	Lwowskie	Stanisławowskie	Tarnopolskie	
Pożyczki komunalne	13.048.375	12.114.859	1.982.829	797.798	27.943.861
„ hipoteczne	48.411.069	31.315.586	1.041.384	523.103	81.291.142
„ na skrypty dłużne . .	1.416.836	665.309	353.353	51.803	2.487.301
„ na zastaw pap. wart.	81.039	291.457	17.279	43.721	433.496
„ wekslowe	34.075.854	38.208.393	9.028.859	6.364.950	87.678.056
Weksle zaskarżone	8.129.382	21.234.079	2.596.194	1.432.350	33.392.005
R-ki bieżące debetowe	1.339.862	3.191.303	2.233.048	302.996	7.067.209

Pożyczki komunalne, wynoszące około 28 milj. złotych wzrosły w porównaniu z rokiem 1933 o zł. 1.288.800. Wzrost ten jest raczej pozornym, gdyż powstał w wyniku porządkowania i wyodrębniania w osobną pozycję pożyczek komunalnych, ukrytych dotychczas w r-kach stanu czynnego. Pozycja ta

zresztą nie jest zupełnie ścisła. Sprawozdanie podaje (str. 27) ściślejsze cyfry na dzień 31.XII.34 r., które szczegółowo przedstawiają się w następujący sposób:

Kredyty udzielone:		
własnym związkom założycielskim	zł.	26.262.633
przedsiębiorstwom własnych związków założycielskich	„	2.136.780
innym związkom komunalnym	„	5.060.443
przedsiębiorstwom innych związków komunalnych	„	167.926
instytucjom prawa publicznego	„	240.758
Ogółem	zł.	33.868.540

Suma ta stanowi 13,16% stanu wkładów oszczędnościowych. Szereg wierzytelności powstało z funduszów zakładów ubezpieczeniowych. Kredyty te na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych będą podlegały konwersji, przyczem Kasy będą mogły spłacić je specjalnie na ten cel emitowanemi obligacjami komunalnemi. Pozwoli to na zmniejszenie obliga związków samorządowych o kilka miljonów złotych.

Kredyty hipoteczne wzrosły w porównaniu z 1933 r. o sumę zł. 4.462.300. Wzrost ten tłumaczy się konwersją kredytów krótkoterminowych na pożyczki hipoteczne, gdyż w roku sprawozdawczym nowych kredytów prawie nie udzielano.

Niewielkie stosunkowo zmiany widzimy w portfelu wekslowym, który zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o zł. 920.600, podczas gdy w 1933 r. ogólny portfel wekslowy wykazywał zniżkę o przeszło 44.100.000 zł.

Pozycja weksli zaskarżonych wzrosła w 1934 r. o zł. 218.000. Weksle zaskarżone stanowią 27,5% ogólnego portfelu wekslowego, przyczem stosunek ten wykazuje dużą rozpiętość, gdyż istnieją kasy, w których nie przekracza on 7 — 8% oraz z drugiej strony kasy, gdzie wynosi on — 55 — 60%. Sprawozdanie tak charakteryzuje drogi wyjścia z tego stanu: „Te cyfry odsetkowe wykazują nam, że naczelnem zadaniem Związków Kas powinno być porządkowanie i staranie się o upłynnienie zaległych pretensyj. Nie wolno się łudzić, że niektóre aktywa są jeszcze coś warte — a co uznano za stracone, należy odpisać i oczyścić w ten sposób swoje aktywa z nierealnych pozycyj. W wypadkach jednak, gdzie dłużnik tylko z powodu chwilowych trudności przestał płacić, należy drogą wzajemnego porozumienia i pewnych ustępstw szukać wyjścia dla obu stron“ (str. 28).

Jednym ze sposobów wyjścia są układy na Bank Akceptacyjny. Skonwertowane przez K. K. O. woj. południowych kredyty wynoszą na koniec 1934 r. sumę zł. 4.089.000.

Bardzo poważny spadek wykazuje pozycja kredytów na rachunkach bieżących, gdyż zł. 9.725.300. Jest to wynik konwersji.

Pożyczki na skrypty dłużne utrzymały się na poziomie roku poprzedniego. Wzrosły natomiast zaliczki udzielone na zastaw papierów wartościowych o zł. 67.000, natomiast zaliczki udzielone zakładom zastawniczym spadły o zł. 459.000.

Rok 1934 wykazuje dalszy wzrost płynności K. K. O. woj. południowych, przyczem rezerwy kas w instytucjach finansowych wzrastają o zł. 7.650.800.

Wzrasta także pozycja papierów wartościowych: funduszu obrotowego o zł. 1.328.300 i funduszu zasobowego o zł. 1.333.100.

9 K. K. O. woj. południowych prowadziło zakłady zastawnicze, przyczem 1 powiatowa, a 8 miejskich, przeważnie w większych miastach.

K. K. O. woj. południowych zrzeszone są w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie. Związek przeprowadził w 1934 — 77 rewizyj, przyczem prace lustracyjne zajęły 215 dni. Pozostało niezrewidowanych 22 kasy.

Es.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

W sprawie egzekucji przeciwko posiadaczom gospodarstw rolnych.

Otrzymujemy od szeregu Kas wiadomości, że komornicy, zasłaniając się okólnikiem Ministerstwa Sprawiedliwości z dn. 7 lutego 1935 r. Nr. I C. 1338/12/3/35, odmawiają wykonania wniosków o egzekucję przeciwko posiadaczom gospodarstw rolnych, a wszczęte postępowanie — umarzają. Ponieważ komornicy nie zupełnie ściśle interpretują instrukcje Ministerstwa Sprawiedl., podajemy poniżej pełną treść wspomnianego okólnika (według odbitki zamieszczonej w Nr. 10 czasopisma „Polski Proces Cywilny“ z dn. 10 maja 1935 r.) Okólnik ten brzmi:

„Dnia 28 października 1934 r. weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 24 października 1934 roku o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 841). Pomimo, że rozporządzenie to z mocy samego prawa odroczyło spłatę długów rolniczych — nie wyłączając długów prawomocnie zasądzonych — obciążających małych i średnich rolników (grupa A i B), zdarzają się wypadki, że komornicy przeprowadzają egzekucję, ściągając z rolników należności, których spłata w myśl przepisów powołanego rozporządzenia została rozłożona w ratach półrocznych na okres 14-tu lat. Przywiązując doniosłe znaczenie do jaknajściślejszego wykonywania przepisów wymienionego rozporządzenia, podaję poniżej wyjaśnienia, które, ułatwiając wniknięcie w intencję tego rozporządzenia, umożliwiają jego należyte stosowanie.

1. Wobec tego, że przepisy rozdziału V rozporządzenia o konw. i uporz. długów roln. stosuje się w mocy samego prawa, komornik winien przed przystąpieniem do wykonania 1-szej czynności egzekucyjnej u rolnika, przekonać się z urzę-

du, czy należność mająca być egzekwowaną nie jest objęta powyższemi przepisami. W tym celu koniecznem jest stwierdzenie: a) czy dłużnik jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego (art. 1 i 2 rozp. o konw.), b) czy gospodarstwo dłużnika zaliczone jest do grupy A lub B w myśl art. 3 rozp. o konw. lub przepisów rozp. Ministrów Skarbu i Rolnictwa z dn. 14.XII.1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 110 poz. 983), c) czy dług objęty tytułem egzekucyjnym powstał przed dniem 1 lipca 1932 r. w rozumieniu art. 4 rozp. o konw., d) czy dług objęty tytułem egzekucyjnym nie jest wyłączony z pod działania rozp. o konw. i uporządkowaniu długów rolniczych z mocy przepisów art. 6 lub 7 tego rozporządzenia.

Jeżeli powyższych okoliczności nie można ustalić na podstawie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, komornik winien zażądać od wierzyciela odpowiednich dokumentów lub przedstawienia orzeczenia Urzędu Rozjemczego, ustalającego te okoliczności.

2. Jeżeli po zbadaniu okoliczności wymienionych w punkcie poprzedzającym (1) komornik przekona się, że dług podlega przepisom rozdz. V rozp. o konw., wówczas winien z urzędu odmówić wykonania czynności egzekucyjnej, wydając postanowienie o niedopuszczalności egzekucji. Jeżeli wierzyciel zaskarży postanowienie komornika, sąd winien w przypadku, gdy do rozstrzygnięcia sprawy konieczne jest ustalenie okoliczności, wymienionych w art. 8 rozp. o konw. zakreślić wierzycielowi termin, do którego winien przedstawić orzeczenie Urzędu Rozjmczego, a dopiero w razie nieprzedstawienia takiego orzeczenia sąd winien sam sprawę rozstrzygnąć.

3. Niedopuszczalne są również egzekucje prowadzone na wniosek banków oraz instytucyj kredytowych, określonych w art. 6 ust. 1 pkt. 8 — 10 rozp. o konw. w przypadkach, w których Komitet Konwersyjny, działający przy Banku Akcept. ustalił w wydanem przez siebie orzeczeniu, że odnośna instytucja kredytowa ponosi winę niezawarcia z dłużnikiem układu konwersyjnego i z tego powodu należność jej podlega przepisom rozdziału V rozp. o konw. (art. 17 ust. 3 ustawy z 24 marca 1933 r. Dz. Ust. 109 eks 1934 r. poz. 973).

4. Postępowanie egzekucyjne wszczęte przed wejściem w życie rozp. o konw. i uporządkowaniu długów rolniczych, jak również postępowanie wszczęte wbrew przepisom tego rozporządzenia, winno być z urzędu umorzone na zasadzie art. 561 § 1 pkt. 4 K. P. C. jeżeli komornik przekona się z urzędu, zgodnie z wyjaśnieniami zawartemi w piśmie niniejszem, że należność stanowiąca podstawę postępowania egzekucyjnego podlega odroczeniu z mocy samego prawa w myśl przpisów rozdziału V rozp. o konw. i uporządkowaniu długów rolniczych".

Kas Oszczędności dotyczy pkt. 3 przytoczonego okólnika, według którego egzekucja na wniosek K. K. O. będzie niedopuszczalna tylko w tym wypadku, o ile dłużnik odwołał się do Komitetu Konwersyjnego przy Banku Akceptacyjnym i Komitet ten wydał orzeczenie, stwierdzające winę Kasy w niedojściu do skutku układu konwersyjnego. Wszczęcie kroków egzekucyjnych w szeregu wypadków będzie nawet konieczne, a to celem zmusznia dłużnika choćby tą drogą do zawarcia układu.

Kronika Krajowa

Inicjatywa propagandowa.

W szeregu Kas pokutuje jeszcze pogląd, jakoby propaganda oszczędności w obecnym okresie biedy powszechnej była zgóry skazana na niepowodzenie, dając jedyny wynik w postaci bezprodukcyjnego wydatku. Na szczęście pogląd ten zdaje się przechodzić do przeszłości; można natomiast z zadowoleniem w wielu Kasach skonstatować przykłady pomysłowej inicjatywy propagandowej.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. Płońskiego naprzykład urozmaiciła swą akcję propagandową przez ustawienie drogowskazów na wszystkich drogach, prowadzących do jej siedziby, z odpowiedniemi hasłami propagandowemi. Kasa ta zresztą od początku swego istnienia zwracała należytą uwagę na akcję propagandy, to też obecnie, mimo że jest jedną z najmłodszych placówek na obszarze województwa warszawskiego i mimo, że obsługiwany przez nią teren bynajmniej pod względem zamożności się nie wyróżnia, jeśli chodzi o sumę uzbieranych wkładów oszczędnościowych, Kasa ta zajmuje pierwsze miejsce pośród kas tegoż województwa, za K. K. O. pow. warszawskiego.

Działająca na terenie tegoż samego województwa K. K. O. pow. Pułtuskiego wpadła na pomysł zastosowania napisów propagandowych na serwetkach, które będzie można przydzielić bądź przedsiębiorstwom restauracyjnym czy kawiarnianym, bądź osobom prywatnym.

Zagranicą rozwinęły się szeroko przy kasach oszczędności stowarzyszenia czy kluby oszczędzających. Są to stowarzyszenia przeważnie oszczędności celowych, przeznaczonych np. na zorganizowaniu wspólnej wycieczki czy innej imprezy. Podobne stowarzyszenie pod nazwą Koła ciułaczy zainicjowała Komunalna Kasa Oszczędności pow. Tureckiego. Charakter i cel stowarzyszenia ujmuje w sposób dostateczny regulamin, który poniżej w całości przytaczamy, w przeświadczeniu, że inne Kasy z niego skorzystają. Brzmi on, jak następuje:

„§ 1. Celem Koła Ciułaczy przy Komunalnej Kasie Oszczędności pow. Tureckiego w Turku jest czynne szerzenie idei oszczędności.

§ 2. Członkiem Koła Ciułaczy może być każdy mieszkaniec (mieszkanka) pow. Tureckiego, który złoży odpowiednią deklarację i zobowiąże się do przestrzegania niniejszego regulaminu.

§ 3. Każdy członek Koła jest obowiązany:

a) do systematycznego oszczędzania i wpłacania przynajmniej raz na miesiąc zaoszczędzonych pieniędzy na książeczkę oszczędnościową, wydaną mu przez Komunalną Kasę Oszczędności pow. Tureckiego w Turku, w wysokości nie mniejszej od zadeklarowanej przez siebie kwoty;

b) do propagowania idei oszczędności wśród swoich krewnych, przyjaciół, znajomych i t. p. oraz do współdziałania w tym kierunku z Komunalną Kasą Oszczędności.

§ 4. Najniższa zadeklarowana kwota oszczędności miesięcznych winna wynosić 3 (trzy) złote.

§ 5. Komunalna Kasa Oszczędności będzie płacić od wkładów oszczędnościowych członków Koła odsetki w najwyższej, dopuszczalnej rozporządzeniem Ministra Skarbu, wysokości (obecnie 6½% w stosunku rocznym).

Narosłe odsetki będą dopisywane do sumy wkładów z końcem każdego roku kalendarzowego.

§ 6. Wkład z książeczki oszczędnościowej może być wypłacony w części względnie w całości, wraz z narosłemi odsetkami:

1. po upływie pięciu lat od daty pierwszej wpłaty, za trzymiesięcznem wymówieniem;

2. przed tym terminem:

a) w razie zwolnienia z posady względnie utraty źródeł zarobkowania,

b) w razie wyjazdu na stałe z terenu pow. Tureckiego,

c) w razie zaistnienia ważnych przyczyn, jak: choroba, śmierć w rodzinie i t. p., za zgodą Dyrekcji Kasy.

§ 7. Komunalna Kasa Oszczędności będzie stosować w odniesieniu do członków Koła wszelkie dopuszczalne ułatwienia przy udzielaniu kredytów oraz załatwianiu wszelkich innych tranzakcyj finansowych.

§ 8. Dwa razy do roku, w dniach 1 marca i 1 września Komunalna Kasa Oszczędności będzie rozlosowywać publicznie, pod nadzorem rejenta, premje dwudziestopięcio złotowe, w ilości jedna premja na każdych stu członków Koła uprawnionych do brania udziału w losowaniu. Uprawniony do udziału w losowaniu jest każdy członek Koła, który:

a) należy do Koła przynajmniej od pięciu miesięcy, i

b) nie zalega w dniu losowania więcej, jak z jedną z zadeklarowanych przez siebie wpłat miesięcznych na książeczkę oszczędności.

Wylosowane premje będą wypłacane natychmiast wzgl., dopisywane na książeczki oszczędnościowe stosownie do życzenia wygrywających".

Przystępujący do Koła składa pisemną deklarację, w której zobowiązuje się do przestrzegania przepisów regulaminu oraz do stałego wpłacania na książeczkę oszczędnościową w odstępach miesięcznych zgóry określonej kwoty minimalnej. Inicjatywa ta spotkała się z życzliwem przyjęciem, czego dowodem może służyć fakt, że już w ciągu pierwszych dwóch tygodni do Koła przystąpiło 60 osób.

Jeślibyśmy regulamin ten chcieli ocenić krytycznie, to nasunęłyby się nam następujące uwagi:

a) przedewszystkiem sama nazwa „Koło Ciułaczy" jest może dla laika nie bardzo pociągająca;

b) nie wskazuje regulamin konkretnego celu oszczędzania, jak to ma miejsce zagranicą. Celem oszczędzania według regulaminu jest sama oszczędność, a więc cel ujęty zbyt abstrakcyjnie, wobec czego nie będzie miał tej siły przyciągającej dla klienta, któremu trzeba często cel ten wskazać w takiej formie, aby bezpośrednio do niego przemawiał. Uzupełnieniem poniekąd tej strony regulaminu jest przyrzeczenie premji w drodze losowania;

c) jeśli Koło ma objąć jaknajszerszy krąg klienteli, to wydaje mi się, że ustalone minimum wkładki miesięcznej na zł. 3 jest może za wysokie. To też K. K.O. pow. Konińskiego, która podobny regulamin miała wprowadzić, minimum wkładki miesięcznej określiła na zł. 1.

Taż Kasa Konińska od dłuższego już czasu praktykuje umieszczanie napisów reklamowych na biletach wszystkich linij autobusowych na terenie założycielskiego powiatu. Skuteczny ten środek propagandy kalkuluje się podobno nadzwyczaj tanio. Na uwagę również zasługuje żywa działalność tejże Kasy na terenie szkoły. W końcu ubiegłego roku szkolnego Kasa ta dla szkół, w których są zorganizowane szkolne kasy oszczędności, afiljowane przy K. K. O., urządziła na swój wyłączny koszt wycieczkę do jednego z większych miast. Efekt był taki, że inne szkolne kasy, oparte o inne instytucje, wyraziły gotowość przeniesienia bezwzględnego swoich wkładów do K. K. O.

Poważną rolę w zakresie szerzenia idei oszczędności mogą i powinny odegrać lokalne komitety propagandy oszczędności, regulamin dla których był swego czasu na tem miejscu opublikowany. Komitety te jednak ograniczyły w większości wypadków swoją działalność do zwołania zebrania organizacyjnego i wyłonienia prezydjum. Nie wszędzie jednak sytuacja podobnie się układa. Z prawdziwą np. przyjemnością przeglądamy sprawozdanie takiego komitetu zorganizowanego z inicjatywy Komunalnej Kasy Oszczędności pow. Słonimskiego. Komitet ten, reprezentowany przez osoby znane na miejscowym terenie, zgodnie z regulaminem, podzielił się na trzy sekcje. Najbardziej ruchliwą działalność przejawiała sekcja „żywego słowa", która zorganizowała szereg pogadanek na terenie różnych związków i oragnizacyj na temat oszczędności i znaczenia K. K. O. Sekcja „słowa drukowanego" ogłasza konkurs na pracę pod tytułem „6 konieczności oszczędzania w rodzinie z uwzględnieniem środowiska słonimskiego", wyznaczając przytem 3 nagrody w formie: a) premji 50-złotowej, b) książki do wyboru w wartości 10 zł. i c) dyplomu uznania. Sekcja wreszcie filmowa przygotowuje na zbliżający się sezon dwa filmy propagandowe, które zostaną wyświetlone na terenie powiatu słonimskiego we wrześniu i październiku r. b.

Jeśli chodzi o prognozę na przyszłość, to, według omawianego sprawozdania Komitetu, jest ona pomyślną, gdyż społeczeństwo na terenie powiatu słonimskiego wykazuje coraz to większe zainteresowanie i zrozumienie dla idei oszczędzania i ma znaczenia K. K. O. Podkreśla przytem sprawozdanie, że dużą rolę w prowadzonej przez Komitet akcji odgrywa inspektorat szkolny, dyrektorzy średnich zakładów naukowych, oraz nauczycielstwo, które przez zrozumienie i przychylne ustosunkowanie się do tej akcji wpaja w młodzież szkolną ideę oszczędności. Owoce pracy wśród młodzieży są coraz lepsze. Ostatnio były wypadki, że oszczędności szkolnych kas oszczędności lokowane poprzednio w innych instytucjach, przeniesione zostały do K. K. O. Do K. K. O. również przeniesiono kasę samopomocy nauczycielstwa. Dyrekcja Kasy już uzgodniła z inspektoratem szkolnym plan współpracy szkół z Komitetem propagandy oszczędności w nadchodzącym roku szkolnym.

Nie wątpimy, że w innych K. K. O. spotkalibyśmy się z nie mniej ciekawymi pracami z zakresu propagandy oszczędności, jak również nie wątpimy, że Kasy te zechcą się swemi spostrzeżeniami i swem doświadczeniem w pracy nad pozyskiwaniem wkładców podzielić z czytelnikami „Oszczędności".

Spółdzielnie kredytowe na tle ruchu spółdzielczego w 1933 r.

Rok 1933 stał się przełomowym w organizacji naszej spółdzielczości. Do tego czasu spółdzielnie grupowały się około związków rewizyjnych, jako swoich głównych central, łącząc się przytem w poszczególne związki lokalne; po tym roku nastąpiło pewne zcentralizowanie ich, szczególniej na terenie wsi. Ponieważ zmiany te do ostatnich czasów znajdowały się w stanie płynności, nie zostały one przeto jeszcze ujęte w formy statystyczne. Ostatnie bezsporne liczby odnoszą się do 1933 r. Wówczas na terenie Polski istniały następujące ugrupowania spółdzielcze:

Spółdzielnie	liczba	%
Spółdzielnielnie polskie . . .	6.421	54,60
Zjednoczenie	3.842	32,67
Unja Zw. Spółdzielczych	1.369	11,64
Zw. Sp. Spożywców	845	7,18
Zw. Sp. Wojskowych	263	2,24
Zw. Sp. Mleczarskich	102	0,87
Spółdz. mniejszości narodowych	5.340	55,40
Ukraińskie	3.411	29,00
Niemieckie	925	7,86
Żydowskie	1.005	8,54

Najsilniejsze ugrupowania spółdzielcze stanowiły: „Zjednoczenie“ i Spółdzielnie ukraińskie. Łączyły one przytem głównie instytucje rolnicze. W „Zjednoczeniu“ jednak przeważały spółdzielnie kredytowe ,gdy wśród instytucyj .ukraińskich spółdzielnie o charakterze rolniczo - handlowym. „Unja“ ma przewagę spółdzielni wytwórczych i spożywczych, liczą się tu jednak i spółdzielnie kredytowe, ale nie o typie „Kas Stefczyka“, jak w „Zjednoczniu“, a o typie wielkich banków ludowych; udziałowcami są tu przeważnie nie rolnicy, a ludność miejska, przytem handlowa. Podobne instytucje kredytowe składają się na spółdzielczość żydowską. W innych kierunkach żydzi zrzeszają się bardzo mało. Dość dużą liczbę stanowią spółdzielnie kredytowe i wśród spółdzielczości niemieckiej, chociaż nie są one tak liczne, jak w spółdzielczości żydowskiej. Naogół spółdzielnie kredytowe stanowią w Polsce 46,7% wszystkich spółdzielni. W liczbach bezwzględnych stosunek ten w końcu 1933 r. wyraża się następująco: — na 11762 spółdzielnie w Polsce, spółdzielni kredytowych było 5494. Te ostatnie spółdzielnie, jak to możemy sądzić z niżej podanego zestawienia, rozpadały się na cztery typy, a mianowicie:

	Liczba	%
1) banki ludowe	1743	14,9
2) Kasy Stefczyka	3549	30,1
3) Oszczędn.-poż. pracow.	122	1,0
4) Oszczędn.-poż. inne	80	0,7
	5494	46,7

Jeszcze silniej występuje znaczenie spółdzielni kredytowych w ruchu spółdzielczym przy porównaniu liczby członków tych instytucyj i ogółu spółdzielni. Wykazuje nam to poniższe zestawienie:

	Liczba członków w tysiącach	W stos. do liczby członków ogółem spółdzielni
Ogółem	2638	100
W tem spółdzieln. kredytowe	1563	59,1
Banki spółdzielcze	742	28,1
Kasy Stefczyka	750	28,4
Oszczędn.-poż. pracown.	51	1,9
Oszczędn.-poż. inne	20	0,7

Rozmieszczenie spółdzielni kredytowych w terenie w 1933 r. podaje następne zestawienie. Łatwo z niego zauważyć, iż banki spółdzielcze najwięcej występują w woj. centralnych i południowych, gdzie najsilniej koncentruje się kooperacja żydowska. Z pozostałych województw zachodnie mają więcej banków ludowych, niż wschodnie, wskutek silnego działania na ich terenach „Unji“, propagującej tego rodzaju instytucje. Kasy Stefczyka najliczniej występują na terenie głównego działania „Zjednoczenia“, t. j. w województwach centralnych i południowych. Należy tu zaznaczyć, iż powyższy związek obejmuje 77,8% kas tego typu, co ilościowo wyraża się liczbą 2761.

	Ilość spółdzielni oszczędn.-pożyczk.				Ilość członków spółdz. oszczędn.-pożyczk. w tys.			
	Województwa							
	Centr.	Wschod.	Zachod.	Połud.	Centr.	Wschod.	Zachod.	Połud.
Ogółem	3.273	1.545	1.736	5.208	739	296	365	1.238
W tem:								
Banki Spółdz.	646	223	363	511	160	63	165	354
Kasy Stefczyka . . .	967	535	551	1.496	205	148	46	351
Oszcz.-poż. prac. . . .	45	11	16	50	14	2	8	27[illegible]
Oszcz.-poż. i inne . .	24	18	14	24	7	3	3	7

Najliczniejsze i grupujące największą liczbę członków spółdzielnie kredytowe o typie „Kas Stefczyka“, są jednak bardzo słabe finansowo i dosyć nikłe w obrotach. Suma bilansowa 78% ich, t. j. kas zgrupowanych w „Zjednoczeniu“ wynosiła zaledwie 126188,7 tys. zł. W innych związkach kasy tego typu nie są silniejsze. Przeciętnie w „Kasie Stefczyka“ w 1933 r. suma bilansowa wynosiła 46061 zł., pożyczki — 38804 zł., wkłady oszczędn. — 13423 zł., długi — 20164 zł. Funduszów własnych posiadały one przeciętnie 11923 zł. Obroty więc w $2/_3$ odbywały się w tych instytucjach finansowych na koszt kapitałów obcych i to niemal w 30% pozamiejscowych. Liczby podane wprawdzie nie są zupełnie ścisłe, ponieważ zostały otrzymane w sposób szacunkowy na podstawie obliczeń przeprowadzonych dla 75% kas, ale nie odbiegają one zbyt silnie od rzeczywistości. Mogą być przeto bez większych zastrzeżeń porównywane z odpowiedniemi pozycjami bilansowemi ogółu kas, obliczonemi również na podstawie sprawozdań tylko 4967 spółdzielni.

Główne pozycje bilansów spółdzielni kredytowych.
Stan w dn. 31.XII.1933 r. (w milj. zł.).

Stan czynny	
Suma bilansowa	619
Kasa	11
Centrale i inne instyt. finansowe	26
Papiery wartościowe	13
Udziały własne	8
Rachunki bieżące	96
Pożyczki wekslowe i inne	398
Straty	9

Stan bierny:

Udziały członków	88
Fundusz zasobowy	36
Fundusze specjalne	23
Wkłady oszczędnościowe	254
Rachunki bieżące	23
Redyskonto weksli	62
Zobowiązania	106
Czysta nadwyżka	4

Sądząc z sumy bilansowej, „Kasy Stefczyka“ robiły obroty mniej, niż trzy razy słabsze od ogółu spółdzielni kredytowych, chociaż stanowiły ilościowo prawie 65% ich liczby i obejmowały sobą prawie 50% ich członków. Kasy Stefczyka są jeszcze niewielkiemi instytucjami finansowemi, gdy pozostałe kooperatywy kredytowe można zaliczyć w pewnej mierze do instytucyj finansowych średnich. Przeciętna suma bilansowa ich wynosi przeszło 200 tys. zł. Te ostatnie spółdzielnie występują przeważnie w miastach i ośrodkach, koncentrujących produkcję przemysłową, czy też nawet rolniczą intensywnie prowadzoną.

Kasy Stefczyka obsługują przeważnie rolnika i to w 90% drobnego, bo posiadającego nie więcej, jak 20 ha ziemi.

S. K.

Wiadomości zagraniczne

Rozwój Pocztowej Kasy Oszczędności Stanów Zjednoczonych.

W roku 1931 czysty dochód Kasy wynosił zaledwie 340.891 dolarów — w 1932 przekracza już miljon dolarów, a w 1933 Pocztowa Kasa Oszczędności „Wuja Sam‘a“ osiąga cyfrę 2.118.123 $. Do punktu kulminacyjnego dochodzi w 1934 sumą 3.985.834. Od 1931 wkłady wzrosły 7-miokrotnie i wynosiły w dn. 31 grudnia 1934 r. sumę 1.207.183.185 dolarów. Czem tłómaczyć tak znaczny wzrost? Powodem tego, według jednych, jest nieświadomość szerokich warstw, że i w bankach wkłady są zabezpieczone — inni znów są zdania, że wiele osób korzystających z zapomóg i subsydjów lokuje je w Kasie. Jest to o tyle możliwe, że Kasa nie udziela informacyj co do wkładów osób, korzystających z zapomóg dla bezrobotnych, w przeciwieństwie do banków handlowych i Kas Oszczędności, które współdziałają w tej dziedzinie z władzami.

Ciekawą rzeczą była w 1934 r. odmowa banków handlowych co do przyjęcia wkładów Pocztowej Kosy Oszczędności, a to spowodu niemożności płacenia 2,5% żądanych przez administrację tej Kasy. Dotychczas bowiem Pocztowa Kasa Oszczędności Stanów Zjedn. większość swych zebranych funduszów lokowała w miejscowych bankach handlowych, które to sumy były zabezpieczane państwowemi papierami wartościowemi. Kasa miała w tych bankach miljard dolarów, suma ta zmniejszyła się obecnie do połowy, a większość funduszów znajduje się w małych bankach i zarządy administracyjne agencyj Pocztowej Kasy zmuszone są umieszczać zebrane sumy na rynku funduszów publicznych.

Rozdanie premij najbardziej gorliwym wkładcom w Danji.

Stowarzyszenia dla budowy mieszkań rok rocznie rozdają premje najbardziej gorliwym wkładcom. W tym roku fundusze na ten cel przeznaczone były nieco większe, niż w latach ubiegłych — to też wyznaczono 40 premij: 3 po 40 koron duńskich i 37 po 30 koron. Warunki udzielenia tych premij ustalały lokalne stowarzyszenia oszczędnościowe i Kasy Oszczędności, prowadzące dział budowy mieszkań. Kandydaci nie powinni byli posiadać więcej, niż 30 lat. 3 pierwsze premje przyznano: 1) synowi chłopa (lat 26), posiadał on na książeczce oszczędnościowej 5.560 koron; 2) służącej (lat 29), która zebrała 4.425 koron w przeciągu 7 lat służby i 3) pomocnikowi ogrodnika (lat 20), miał on 2.525 koron.

Wyraźnie to świadczy, że mimo ciężkich czasów młodzi oszczędzają, posiadając nawet bardzo skromne środki.

Przegląd prasy

Rynki finansowe a konjunktura.

W Nr. 7 „Przeglądu Oszczędnościowego“ z r. b. znajdujemy pod powyższym tytułem artykuł Dr. Zygmunta Witkowskiego, który, jak subtytuł wskazuje, ma na celu „analizę obecnego stadjum konjukturalnego na podstawie symptomów rynków finansowych“. Aby móc odpowiednio umiejscowić w „przebiegu konjunkturalnym“ chwilę bieżącą, autor podaje schemat „klasycznego przebiegu konjunkturalnego“ i jego symptomy. Całość „cyklu konjunkturalnego“ Autor dzieli na cztery fazy: a) okres depresji, b) konjunktury zwyżkowej, c) okres naprężenia i wreszcie d) okres kryzysu. Symptomami poszczególnych faz opisanego cyklu jest:

„a) na rynku pieniężnym

w okresie depresji:

wzrost wkładów w instytucjach finansowych;

spadek zapotrzebowania kredytów krótkoterminowych i konwersje kredytów krótko — i średnio - terminowych;

zniżka stopy procentowej od wkładów i kredytów.

w okresie konjunktury zwyżkowej:

wkłady wzrastają w dalszym ciągu;

w związku z wzrostem produkcji zaznacza się zapotrzebowanie kredytów krótkoterminowych, które wzmaga się w szybkiem tempie;

stopa procentowa wykazuje tendencję zwyżkową.

w okresie naprężenia:

tempo wzrostu wkładów ulega zwolnieniu;

wielkie zapotrzebowanie kredytów krótkoterminowych;

stopa procentowa zwyżkuje wydatnie.

w okresie kryzysu:

spadek stanu wkładów w instytucjach finansowych;

zapotrzebowanie kredytów krótkoterminowych osiąga swe maksimum;

stopa procentowa osiąga swój punkt kulminacyjny, poczem zniżkuje gwałtownie.

b) na rynku kapitałowym

w okresie depresji:

po przejściowym zastoju w pierwszej połowie okresu depresji, działalność inwestycyjna przedsiębiorstw wzmaga się; emisje papierów wartościowych o stałem oprocentowaniu wzrastają;

popyt na papiery wartościowe wzrasta;

zwyżka kursów papierów szczególnie wydatna pod koniec depresji.

w okresie konjunktury zwyżkowej:

dalszy wzrost nowych emisyj;

popyt na papiery wartościowe osiąga swe maksimum;

kursy papierów osiągają punkt kulminacyjny.

w okresie naprężenia:

wstrzymanie nowych emisyj;

spadek popytu na papiery wartościowe;

powolny spadek kursów papierów wartościowych.

w okresie kryzysu:

masowa podaż papierów wartościowych;

zahamowanie działalności emisyj;

gwałtowny spadek kursów papierów wartościowych, zwłaszcza akcyj."

Skonstruowawszy taki schemat cyklu konjunkturalnego, oraz opierając się na zestawieniach statystycznych, autor widzi w okresie 1928 — 1934 następujące fazy cykliczne: a) okres napięcia do 1930 r., b) okres kryzysu finansowego, i wreszcie c) okres depresji, którego „dno" przypada na lata 1932/1933. Okres napięcia na rynku pieniężnym załamuje się z końcem 1930 r., czego wyrazem jest gwałtowny spadek krótko i średnio - terminowych kredytów bankowych oraz dość silnie zaakcentowany odpływ wkładów w bankach. W następnych latach „obserwujemy typowe objawy depresji, a więc przypływ kapitałów obrotowych, który pociąga za sobą potanienie pieniądza.

„W chwili obecnej sytuację rynku pieniężnego należy określić w porównaniu do sytuacji w latach depresji 1932 do 1934 jako stosunkowo korzystną: ubytek wkładów w pierwszych latach depresji został niemal wyrównany; instytucje finansowe zdołały wycofać poważną część swych kapitałów obrotowych z przekredytowanych przedsiębiorstw i ograniczają obecnie swą działalność kredytową wyłącznie do interesów pewnych; wreszcie stopa procentowa od wkładów i od kredytów bankowych osiągnęła dość niski poziom, niedostosowany wprawdzie jeszcze do nikłej rentowności placówek gospodarczych, jednak niepozostający już do tej rentowności w rażącej dysproporcji".

Podobnie kształtowała się sytuacja rynku kapitałowego, z tą różnicą, że zareagował on nieco wcześniej na przejawy mającej nastąpić dekonjunktury. Reakcja ta polegała na wzmożonej podaży walorów, co pociągnęło za sobą gwałtowny spadek ich kursów. Począwszy jednak od roku 1932 następuje tu stała poprawa, wyrażająca się w zwyżce kursów oraz w ożywieniu notowań.

A teraz wnioski:

„Jak z powyższego krótkiego przeglądu sytuacji konjunkruralnej na rynkach finansowych i analizy zasadniczych symptomów tych rynków wynika, znajdujemy się obecnie w jednej z końcowych faz depresji gospodarczej. Kryzys 1929/1930 roku doczekał się likwidacji z ustaniem krachów giełdowych, runów bankowych i upadłości licznych przedsiębiorstw. Również mamy poza sobą „dno" depresji finansowej, przypadające na rok 1932 i 1933 i charakteryzujące się najniższym poziomem kursów papierów procentowych i akcyj, obrotów giełdowych, wkładów w bankach i t. p.

Symptomy, które obserwujemy dzisiaj na rynkach finansowych, a mianowicie z jednej strony upłynnienie się rynków pieniężnych wskutek wzrostu tempa kapitalizacji wewnętrznej i zmniejszenia działalności kredytowej instytucyj finansowych, wyrażające się w redukcji stopy procentowej do stosunkowo niskiego poziomu — z drugiej strony poprawa sytuacji na rynku kapitałowym, wyrażająca się przedewszystkiem we wzroście kursów papierów wartościowych — są znamiennemi objawami końca depresji gospodarczej, która w normalnych warunkach pozwola spodziewać się powrotu konjunktury pomyślnej, jak to wynika z analizy klasycznych symptomów przebiegu konjunkturalnego".

A więc, zgodnie z podanym wyżej schematem, powinien nadejść okres konjunktury zwyżkowej, będący najpomyślniejszą fazą w całości cyklu konjunkturalnego. Pozostaje tylko pytanie:

„dlaczego ostateczna likwidacja tej depresji się przewleka, skoro istnieją już warunki, kryjące w sobie zarodek ponownego ożywienia gospodarczego"?

Przyczyny tego dopatruje się Autor w ogólnej sytuacji gospodarczej i w innych czynnikach, zarówno gospodarczej, jak i pozagospodarczej natury.

Zdaniem naszem, całe powyższe rozumowanie Autora opiera się na zasadniczym błędzie metodologicznym i dlatego prowadzi konsekwentnie do tak nieprawdopodobnych i niezgodnych z rzeczywistością wniosków. Błąd polega na tem, że nie można rozpatrywać fragmentu życia gospodarczego i wyprowadzać na tej podstawie wniosków co do całości. Boć przecież to, co nazywamy rynkiem pieniężnym czy kapitałowym, jest tylko fragmentem całości gospodarstwa społecznego, na którego przebieg wpływa jednocześnie cały szereg przyczyn w znacznej mierze od rynku pieniężnego niezależnych. Jeśli chodzi o kryzys obecny, to jest rzeczą powszechnie przez ekonomistów uznaną, że oprócz czynników „konjunkturalnych" (cyklicznych), wielką rolę odgrywają tu czynniki „strukturalne" tak natury gospodarczej, jak i pozagospodarczej, które przy stawianiu prognozy należy możliwie w całości uwzględnić. Depresja na rynku pieniężnym nie dlatego się „przewleka", że „sytuacja naszego kraju jeszcze nie wykazuje na wszystkich odcinkach takiej poprawy, któraby i t. d.", lecz odwrotnie, ta ogólna sytuacja gospodarcza determinuje sytuację na rynku pieniężnym. Gdyby Autor, zamiast posługiwać się jednym czy dwoma teoretycznemi „barometrami", zastosował również szereg innych barometrów, charakteryzujących pozostałe dziedziny naszego gospodarstwa, i zadał sobie trud głębszego zbadania czynnników strukturalnych, wówczas prawdopodobnie wnioski jego o „likwidacji" kryzysu, o „dnie" depresji i t. p. wypadłyby nieco inaczej, zwłaszcza, że już powierzchowna obserwacja obecnej rzeczywistości gospodarczej uchroniłaby go od wyciągania zbyt pochopnych wniosków.

W.

Przeciw władztwu maszyny.

Przeciw władztwu maszyny we współczesnem życiu gospodarczem wypowiada się w Nr. 13 z 10 lipca 1935 r. „Gazety Bankowej" p. W. Broszniowski, pisząc między innemi:

„Maszyna przekroczyła granicę swej społecznej używalności funkcjonalnej w życiu człowieka.

Człowiek w sposób bolesny i gorzki przekonał się, że nie można bezkarnie odrzucać cudownego pokarmu duszy, jaką jest praca, że jego ideałem nie może być próżniactwo, że jego potrzeby są ograniczone i że powinien wytworzyć tylko tyle, ile rozumna potrzeba tego wymaga, że maszyna może być tylko pomocą człowieka, a nie drugim człowiekiem, że ponad bogactwami świa-

ta unosi się Bóg, do którego wszystko dąży, a w pierwszym rzędzie człowiek.

I kto wie, czy właśnie współczesne uzdrowienie świata nie leży w tem najgłębszem odradzaniu się człowieka, w wyzwoleniu się z pod tyranji maszyn, w odbudowie moralnego pionu i wogóle w powrocie do Boga".

Miejskie bony inwestycyjne.

Dosyć ciekawym dla charakterystyki dzisiejszych nastrojów, nurtujących w niektórych kołach samorządowych jest artykuł dyskusyjny St. Burtana p. t. „Miejskie bony", zamieszczony w Nr. 12 „Samorządu Miejskiego". Ostatnie posunięcia rządowe w dziedzinie podatkowej i finansowej, szczególnie dotyczące obrotu oszczędnościowego w K. K. O., pozbawiły — zdaniem autora — w dużej mierze dopływu gotówki i radykalnie przerwały akcję inwestycyjną samorządów. Ograniczenie K. K. O. „w udzielaniu kredytów bezpośrednio mieszkańcom danych miast" wytwarza taką sytuację, że

„oszczędności K. K. O. nie mogą być całkowicie skonsumowane w danem mieście, bądź przez gminę, bądź przez jej obywateli, bez zgody Min. Skarbu... Zarządzenie powyższe doprowadza do unieruchomienia pieniędzy, złożonych przez obywateli danych miast, skutkiem czego miasta nie mogą korzystać z własnych oszczędności...

Przeciwko temu ograniczeniu musi nastąpić z konieczności samoobrona obywateli, która doprowadzi do tego, że obywatele będą składali swoje oszczędności również wprost do kas zarządów miejskich, za oprocentowaniem, co ujemnie może się odbić na wkładach zarówno w P. K. O., jak i K. K. O., zwłaszcza w większych miastach... Z inicjatywą tej samoobrony powinny miasta wystąpić jaknajprędzej.

Najwyższy już czas, aby miasta wystąpiły z inicjatywą dla znalezienia odpowiednich funduszów na kosztowne i konieczne inwestycje".

Zdaniem autora, najlepszą formą dla zdobycia tych funduszów

„mogłyby być tak zwane „bony miejskie", które miasta, finansowo zdrowe, miałyby prawo wydawać w pewnych większych odcinkach, t. j. najmniej tysiąc złotowych, 7-mio %, dwu do trzechletnie, opiewające na okaziciela, a zaopatrzone gwarancją Min. Skarbu...

Zaprzestanie emitowania tych bonów nastąpiłoby w tym momencie, który Rząd i gmina uznałyby za najkorzystniejszy do zaciągnięcia pożyczki długoterminowej... Operując takiemi bonami w okresie bardzo ciężkim bez kredytu długoterminowego, mogłyby miasta wykonać nieodzowne inwestycje, konsumując część oszczędności swoich mieszkańców"...

W Nr. 14/15 „Samorządu Miejskiego" projekt ten popiera A. Kraskowski, burmistrz m. Gorlic, opierając się na uchwałach Zjazdu Związku Miast w Warszawie, oraz występując przeciwko bardzo kosztownej pomocy, udzielanej miastom przez B. G. K.

Autor artykułu idzie dalej, wysuwając następujące żądanie:

„1. Bony miejskie bezwarunkowo nie mogłyby mieć charakteru skryptów dłużnych, a powinny być zastępczym znakiem obiegowym...

3. Bony te powinny być akceptowane przez Ministerstwo Skarbu w sensie nadania im powagi finansowej i mocy pieniądza zastępczego".

4. Wysokość, do jakiej dane miasto miałoby prawo wypuścić bony, wynosićby mogła 33% obecnej wartości szacunkowej nieruchomego majątku miasta,... zmniejszonej o długi miasta".

Porównując powyższe wywody Autorów, miałoby się ochotę przyznać rację Francuzom, którzy mówią, że „l'appetit vient en mangeant", bo z krótkoterminowego kredytu bony miejskie miałyby się zamienić na jakiś nowy pieniądz, emitowany w wysokości $1/3$ wartości czystego majątku miast. że realizacja takiej śmiałej koncepcji musiałaby pociągnąć za sobą albo spadek kursu tego „pieniądza zastępczego", albo też dewaluację naszej waluty w wypadku utrzymania przymusowej wymienialności bonów na złote i odwrotnie — ta nieunikniona ewentualność zdaje się nie przejmować Autora niepokojem. Najważniejsze, że dzięki tak prostemu środkowi, jak drukowanie nowych „pieniędzy" możnaby prowadzić inwestycje miejskie, „nakręcając konjunkturę" na odcinku samorządowym.

Z książek i wydawnictw

Tablice do obliczania procentów.

Walor praktyczny tabeli procentowych należy oceniać według tego, ile trzeba zużyć czasu, aby na podstawie tablicy przyjść od danej sumy, czy liczby procentowej do ostatecznego rezultatu. O ile droga ta prowadzi nie bezpośrednio, lecz przez dokonanie różnego rodzaju koniecznych manipulacyj, wymagających mniej czy więcej czasu, praktyczna przydatność tablicy wtedy maleje. Najlepszemi byłyby takie tablice, które dawałyby gotowy rezultat dla każdej liczby procentowej i przy każdej stopie procentowej. Taką metodą istotnie opracowane są tablice A. Barème'a, najbardziej popularne w całej Europie kontynentalnej. Tak jednak szczegółowo opracowane tablice mają jedną słabą stronę, duży ich format sprawia pewną niewygodę dla korzystającego z nich. Stąd też rodzi się tendencja do zastosowania pewnych uproszczeń. Przy zastosowaniu takich uproszczeń zostały ułożone tablice S. E. Starowolskiego (Warszawa 1935 — nakładem Zrzeszenia Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego). Uproszczenia te jednak są tego rodzaju, że sprawiają wrażenie tricków rachunkowych, wskutek czego korzystanie z wymienionych tablic wymaga dużej stosunkowo wprawy, nie mówiąc już o możliwościach popełnienia pomyłek w wyciąganiu rezultatu.

Drugą ich wadą jest to, że rezultat ostateczny otrzymujemy drogą dodawania kilku składników, których ilość rośnie w zależności od wielkości liczby procentowej. Przy liczbie procentowej np. trzycyfrowej musimy dodać cztery składniki, a przy pięciocyfrowej — 6 składników. Sprawia to ten efekt, że często wynik możemy uzyskać szybciej w drodze normalnego obliczenia, niż przy zastosowaniu tej tablicy.

Dużą natomiast przydatność praktyczną mogą mieć tablice procentowe ułożone przez St. Florczaka, pracownika Komunalnej Kasy Oszczędności m. Kalisza („Podręczna tabela procentowa" — Kalisz 1935 — nakład autora). Opracowane zostały na tych samych zasadach co wyżej wspomniane tablice Barème'a. Zastosowane w układzie uproszczenia nie

utrudnniają bynajmniej korzystania z nich; ułożone w sposób przejrzysty pozwalają nam z łatwością bądź bezpośrednio, bądź, przy więcej cyfrowych liczbach procentowych przez dodanie pomięciowe dwóch, czy trzech elementów, uzyskać gotowy rezultat. Tablice są uzupełnione uwagami co do techniki obliczania procentu wogóle, oraz co do techniki obliczania procentów od rachunków on callowych i podatku od kapitałów i rent od tychże rachunków.

STATYSTYKA

Wkłady w kasach oszczędności na dzień 30.VI. 1935 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 30. VI. 35	Na książeczkach oszczędnościowych: Wszelkie wkłady bez lokat instytucyj finansowych — Stan w dniu 31.V	Stan w dniu 30 VI	Zmiany %[a] 31.V	Zmiany %[a] 30.VI	Lokaty instytucyj finansowych[b] — Stan w dniu 31.V	30.VI	Na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych — Stan w dniu 31.V	30.VI
P. K. O.	**1**	**653 045**	**660 635**	— *1,9*	+ *1,2*	—	—	**213 146**	**216 364**
Komunalne *c*	**364**	**608 195**	**614 468**	— *1,5*	+ *1,0*	**21 833**	**20 513**	**65 413**	**68 240**
Powiatowe	228	200 493	201 783	— *0,8*	+ *0,6*	11 713	10 482	19 155	19 799
Miejskie	130	402 710	407 867	— *1,8*	+ *1,3*	9 891	9 757	45 894	48 098
Zw. Międzykom.	5	3 672	3 453	— *1,7*	— *6,0*	229	274	198	181
Wojewódzka	1	1 320	1 365	— *0,9*	+ *3,4*	—	—	166	162
M. st. Warszawa	1	76 084	77 724	— *0,9*	+ *2,2*	821	790	24 247	26 302
Warszawa	26	26 632	27 531	— *0,7*	+ *3,4*	801	794	2 552	2 921
Łódź	18	10 203	10 477	+ *0,3*	+ *2,7*	389	355	2 849	2 696
Kielce	18	13 476	13 355	+ *0,8*	— *0,9*	1 054	1 072	2 082	1 924
Lublin	19	5 869	5 861	— *0,2*	— *0,1*	501	531	717	874
Białystok	14	3 831	3 850	— *1,2*	+ *0,5*	352	345	756	818
Wilno	8	4 979	5 122	+ *1,0*	+ *2,9*	22	21	507	759
Nowogródek	8	1 071	1 101	+ *2,4*	+ *2,8*	29	28	217	184
Polesie	9	1 249	1 208	— *0,1*	— *3,3*	296	293	329	542
Wołyń	14	2 499	2 488	— *0,5*	— *0,5*	146	146	847	848
Poznań	74	98 526	98 227	— *1,0*	— *0,3*	5 714	5 646	7 343	7 771
Pomorze	41	32 632	32 501	— *1,7*	— *0,4*	3 404	3 334	4 962	5 173
Śląsk	18	109 981	111 596	— *0,8*	+ *1,5*	5 313	4 283	6 100	5 936
Kraków	24	124 690	126 388	— *1,6*	+ *1,4*	1 492	1 504	5 137	4 499
Lwów	37	76 716	77 093	— *4,5*	+ *0,5*	484	478	6 208	6 456
Stanisławów	17	13 424	13 604	— *1,9*	+ *1,3*	407	411	257	241
Tarnopol	18	6 333	6 342	— *1,2*	+ *0,1*	608	482	303	296
Inne kasy	**2**	**30 736**	**30 656**	— *3,2*	— *0,3*	**1 953**	**1 949**	**274**	**283**

a W porównaniu z miesiącem poprzednim. *b* Zadłużenie Kas Oszczędności w bankach i innych instytucjach finansowych w formie lokat tych instytucyj na książeczkach oszczędnościowych (bez zadłużenia na rachunkach nostro i loro). *c* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w maju dla 8 kas. w czerwcu dla 32 kas,

Źródło: Sprawozdania miesięczne poszczególnych kas.

Redaktor odpowiedzialny: **Bolesław Obszyński.** Wydawca: **Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.**

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ul. Dobra Nr. 28.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI ZWIĄZKU MIĘDZYKOMUNALNEGO W OLKUSZU.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		23.934,17	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		32.593,18	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		31.086,17	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne		1.025,—	88.638,52
2. Kupony			1.620,30
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		8.274,—	
c) listy zastawne i obligacje		32.142,50	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.400,—	45 816,50
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			12.273,17
8. Pożyczki wekslowe			335.805,55
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.		33.980,74	
b) pochodzące z innych kredytów			33.980,74
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośc.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innemi wartościami		327.923,28	327.923,28
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego*			
15. Odsetki zaległe			6.584,25
16. Nieruchomości			9 311,40
17. Ruchomości			6.046,72
18. Różne			10.875,93
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			878.876,36
21. Depozyty			519.041,40
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			9.654,38
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			528.695,78
Ogółem			1.407.572,14

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,—
2. Fundusz zasobowy			15.762,—
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (3 kont)		6.677,99	
b) terminowe (1 kont)		125.336,80	132.014,79
7. Wkłady oszczędnościowe osób fiyzcznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (619 kont)		106.715,67	
b) terminowe do 3-ch mies. (182 kont)		119.055,97	
c) terminowe ponad 3-y miesiące i warunkowe			225.771,64
8. Rachunki bieżące:			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (5 kont)		101.160,—	
b) osób fizycznych i pryw.-prawnych (14 kont)		10.763,—	111.923,—
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		11.281.—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			11.281,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		13.630,20	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		261.270,47	274.900,67
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			891,42
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			5.077,22
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.254,62	1.254,62
Razem			878.876,36
22. Różni za depozyty			519.041,40
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			9.654,38
25. Bank Akceptacyjny			
25. Fundusz Emerytalny			
Razem			528.695,78
Ogółem			1.407.572,14

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1934 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	30.438,97	
b) od rachunków bieżących	2.031,41	
c) od redyskonta weksli	1.858,40	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	616,34	
e) różne inne	5.764,63	40.709,75
2. Prowizje wypłacone		236,27
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	30.564,98	
b) świadczenia socjalne	2.285,17	
c) wydatki rzeczowe	9.010,06	41.860,21
4. Podatki i opłaty skarbowe		373,88
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	1.034,60	
b) ruchomości	1.645,93	2.680,53
6. Odpisy na dłużnikach		2.217.08
7. Różne kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		119.80
10. Dotacje na rzecz fund. wyrównawczewo.		
11. Nadwyżka		1.254,62
Razem		89.452,14

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	47.317,68	
b) od rachunków bieżących	21.531,87	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.369,33	
g) od K. K. O. i Banków	218,45	
h) różne inne	0,21	71.437,54
2. Prowizje pobrane		16.403,39
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		420,—
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		1.191,21
9. Strata		
Razem		89.452,14

Buchalter:
(—) W. Gęgotek

Komisja Rewizyjna:
Prezes: (—) Józef Dobrek
Członkowie: (—) Jan Podworski
(—) Józef Urasiński

Naczelnik Zarządu Kasy:
(—) Romuald Piechowicz

Zastępca Naczelnika Zarządu Kasy:
(—) Józef Ostachowski

Dyrektor Kasy:
(—) Aleksander Machnicki

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		70.847,60	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		151.875,18	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		306.612,75	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			529.335,53
2. Kupony			4.033,67
3. Waluty obce	958,25		958,25
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		10.665,50	
c) listy zastawne i obligacje		8.084,—	
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		182.463,—	201.212,50
5. Banki i K. K. O. „Loro“			
6. Banki i K. K. O. „Nostro“			
7. Weksle zdyskontowane* (26 kont)			226.413,25
8. Pożyczki wekslowe* (766 kont)			1.324.200,50
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.* (130 kont)		352.707,64	
b) pochodzące z in. kredytów* (2 kont)		30.600,—	383.307,64
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart.* (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką* (9 kont)		92.098,—	
c) zabezpieczone innemi wartościami* (12 kont)		931.039.70	1.023.137,70
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (15 kont)		2.173,—	
b) innych wartości* (... kont)			
c) pożyczki zakładu zast.* (.... kont).			2.173.—
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (12 kont)			57.251,—
13. Pożyczki hipoteczne* (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego* (3 kont)			37.988,55
15. Odsetki zaległe			52.245,43
16. Nieruchomości 1)			665.001,19
17. Ruchomości			6.446,52
18. Różne			32.028,66
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			3.045,29
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			4.548.778,68
21. Depozyty			236.424,50
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			46.732,59
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			4.831.935.77

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			150.000.—
2. Fundusz zasobowy			91 116,01
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			98.50
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			2.650.02
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych *)			
a) bezterminowe (4 kont)		3.847,95	
b) terminowe (3 kont)		161 508 30	165.356,25
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (1.715 kont)		742.785,88	
b) terminowe do 3-ch mies. (221 kont)		166.603 45	
c) terminowe ponad 3 - miesiące i warunkowe (4.965 kont)		2.402.590.67	3.311.980,—
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (9 kont)		32.927,87	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (112 kont)		184.192,22	217.120,09
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			37.431 85
10. Zobowiązania inkasowe			7.092.64
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		95.330,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			95.330,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		226.400 17	
d) przez inne instytucje		7.194 —	233.594 17
15. Banki i K. K. O. „Loro“			4 —
16. Banki i K. K. O. „Nostro“			
17. Przekazy na Kasę			509,50
18. Zobowiązania hipoteczne			180.000,—
19. Różne			19.851,47
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).			13.948,30
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		22.695,88	22 695,88
Razem.			4.548.778,68
22. Różni za depozyty			236.424,50
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			46.732 59
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			4.831.935,77

[1]) W tem nieruchomości Funduszu zasobowego zł. 91.116,01.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1934 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	143.747,43	
b) od rachunków bieżących	8.030,23	
c) od redyskonta weksli	16.418,45	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	7.490,24	
e) różne inne	9.000.—	184.686,35
2. Prowizje wypłacone		1.593,41
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	61.559,45	
b) świadczenia socjalne	5.575,16	
c) wydatki rzeczowe	33.375 28	100.509,89
4. Podatki i opłaty skarbowe		433,45
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości	2.650 02	
b) ruchomości	1.358,58	4.008,60
6. Odpisy na dłużnikach		19.645,40
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		830,51
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		98,50
11. Nadwyżka		22.695.88
Razem.		334.501,99

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od weksli	162.712,14	
b) od rachunków bieżących	98.729 08	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	372,05	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	6.144,85	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	4.874,80	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	969,30	273.802,22
2. Prowizje pobrane		17.637,87
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		98,50
5. Dochód netto z nieruchomości		23.791,25
6. Odzyskane straty		3.556,83
7. Opłaty na koszty administracji		15.515,32
8. Różne dochody		100,—
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		334.501,99

Zarząd Kasy: (—) W. Kobyłecki
(—) Z. Wichura
(—) St. Jarzębiński

Księgowy:
(—) Z. Wichura

Komisja Rewizyjna: (—) Inż. J. Borkowski
(—) St. Pasek
(—) J. Lang

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU LIDZKIEGO.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		8.725,28	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.924,43	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			14.649,71
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		3.004,65	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.164,—	5.168,65
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			7.286,50
7. Weksle zdyskontowane			22.321,14
8. Pożyczki wekslowe	342,—		173.683,10
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.	93,45	178.018,03	
b) pochodzące z innych kredytów		3.677,80	181.695,83
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innemi wartościami		17.024,80	17.024,80
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności		1.933,39	
b) innych wartości		1.125,—	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			3.058,39
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			11.590,50
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			73.705,13
15. Odsetki zaległe			37.121,83
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.184,99
18. Różne			33.709,37
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.505,45
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			587.705,39
21. Depozyty			6.920,74
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			54.870,84
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Razem			61.791,58
Ogółem			649.496,97

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy (100.000 zł.)			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			4.683,57
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			11.40
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (10 kont)		5.893,50	
b) terminowe (2 kont)		102.544,39	108.437,89
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (708 kont)		32.226,19	
b) terminowe do 3-ch miesięcy (72 kont)	1.327,94	22.915,97	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (107 kont)	8.554,58	46.138,50	101.280,66
8. Rachunki bieżące			
a) w instytut. państw., samorz. i innych prawno-publ. (2 kont)		3.514,41	
b) osób fizycznych i prawno-prywatn. (34 kont)		14.362,75	17.877,16
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			4.590,90
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		58.766,34	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		44.943,—	
d) w innych instytucjach kredytowych			103.709,34
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		187.433,55	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			187.433,55
15. Banki i K. K. O. Loro			1.070,05
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3.262,65
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			4.323,70
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.024,52	1.024,52
Razem			587.705,39
22. Różni za depozyty			6.920,74
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			54.870,84
25. Bank akceptacyjny			
26. Fundusz emerytalny			
Razem			61.791,58
Ogółem			649.496,97

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1934 rok

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	10.832,92	
b) od rachunków bieżących	502,73	
c) od redyskonta weksli	6.807,55	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	13.651,41	
e) różne inne	2.835,41	34.629,87
2. Prowizje wypłacone		68,55
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	21.503,10	
b) świadczenia socjalne	1.731,22	
c) wydatki rzeczowe	6.706,69	29.914,01
4. Podatki i opłaty skarbowe		124,03
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	351,64	351,64
6. Odpisy na dłużnikach		5.209,92
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		367,56
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		11,40
11. Nadwyżka		1.024,52
Razem		71.728,50

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	40.464,52	
b) od rachunków bieżących	1.681,50	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	717,72	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	566,72	
f) od papierów wartościowych	41,90	
g) od K. K. O. i Banków	155,99	
h) różne inne	4.577,39	47.205,74
2. Prowizje pobrane		2.263,24
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		6.498,88
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		11,40
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		241,46
7. Opłaty na koszty administracji		7.936,—
8. Różne dochody		6.571,78
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		71.728,50

Buchalter:
(—) **Gaux Hipolit**

Komisja Rewizyjna:
(—) **M. Górski**
(—) **W. Czeczot**
(—) **L. Krzemiński**

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający):
(—) **Jan Wojtowicz**

Członek Zarządu (Dyrekcji):
(—) **Mickiewicz Ludwik**
(—) **Wismont Leon**